JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIEBLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1853. **Zaturdag 1[illegible] April.** **N°. 30.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt [illegible] Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën *met derzelver herhaling* is **zestig duiten** voor de **vijf woorden**, behalve het zegel.

Publicatie.

VAN WEGE EN IN NAAM DES KONINGS.

[illegible] GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

[illegible]llen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut! *doet te weten.*

Dat Hij,

In aanmerking hebbende genomen:

dat sedert eenigen tijd, door daartoe *onbevoegde* personen *scholen* [illegible]rden opgerigt en *openbaar onderwijs* gegeven wordt;

dat een en ander wel is verboden bij het *algemeen reglement voor* [illegible] *schoolwezen* (staatsblad 1818 No. 4), doch

dat de overtreding van dit verbod met geene straf bedreigd is;

dat de ervaring van den jongsten tijd, de noodzakelijkheid heeft [illegible]wezen eener voorziening in deze leemte;

Heeft goedgevonden en verstaan:

[illegible]et ampliatie van de artikelen 6 en 7 van het *reglement voor het* [illegible]*oolwezen* (staatsblad van 1818 No. 4), te bepalen hetgeen volgt:

Tot het geven van *onderwijs* zijn onbevoegd allen, tegen wie [illegible]itgesproken is een vonnis, hebbende kracht van gewijsde, hou[illegible]ende veroordeeling tot eene lijf- of onteerende straf of tot eene straf, wegens eene daad, strijdig met de zeden of waardoor de algemeene achting en het algemeen vertrouwen verloren gaan.

In geval van twijfel of geschil over de toepassing van dit beginsel, wordt beslist door den Gouverneur Generaal.

Degenen, die overtreden de bij de aangehaalde artikelen 6 en 7 van het *regelement voor het schoolwezen*, zoo als die hierboven onder § 1 zijn aangevuld, voorkomende verbods-bepalingen, worden gestraft, *voor de eerste maal*, met eene *geldboete van honderd gulden*, en bij elke herhaling met *acht dagen gevangenis*.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze [illegible]rden gepubliceerd en geafficheerd waar zulks te doen gebruike[illegible] is, en voorts worden geplaatst in het Staatsblad van Neder[illegible]sch-Indie en in de Javasche Courant.

Lelast en beveelt, dat alle hooge en lage collegien en ambtena[illegible] justicieren en officieren, ieder voor zoo veel hem aangaat, aan [illegible]stipte nakoming dezer de hand zullen houden, zonder eenige [illegible]niking of aanzien des persoons.

[illegible]blad [illegible] 25). Gegeven te Buitenzorg, den 12den April 1853.

DUYMAER VAN TWIST.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie.

De Jungd. Algemeene Secretaris,

DE WAAL.

Benoemingen.

Civiel Departement.

ONTSLAGEN:

[illegible] verzoek, eervol, uit 's lands dienst, mr. *J. C. F.* baron *van* [illegible]*eerda*, lid in den raad van justitie te Batavia.

Op zijn verzoek, eervol, *G. W. Winter*, uit de betrekking van élève-translateur voor de javaansche taal te Djokjokarta.

BENOEMD:

Tot lid in den raad van justitie te Batavia, mr. *W. à Brakel Reiger*, thans lid in den raad van justitie te Soerabaya.

Tot [illegible]gaanden regter in de 3de afdeeling op Java, mr. *J. H. Coster*, thans lid in den raad van justitie te Samarang.

Tot secretaris der residentie Samarang, *E. N. Sieburgh*, thans 1 kommies bij de directie der middelen en domeinen.

Tot boekhouder bij de weeskamer te Batavia, *C. F. Busscher*, thans [illegible] kommies bij den directeur-generaal van financien.

GESTELD:

Ter beschikking van den directeur der kultures, de ambtenaar 2 klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indie *J. Kniphorst*.

OPGEDRAGEN:

De waarneming der functien van translateur voor de javaansche taal te Djocjokarta, aan den gepensioneerden ambtenaar *C. L. van den Berg*.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der infanterie *J. Schummelketel*.

GEPLAATS[illegible]:

Bij de Expeditionnaire troepen in het P[illegible]mbangsche, de officier van gezondhetd 2 klasse *D. J. de Lee*[illegible].

VERBETERI[illegible]

In de *Javasche Courant* van 13 Apri[illegible] komt onder de rubiek *Schutterijen, enz.* voor:

» *Bij de Bataviasche [illegible]chutterij.*

» BENOEM[illegible]

« Tot luitenant-kolonel kommandant, d[illegible] kapitein *E. A. Schill.* »

Dit moet zij[illegible]

BENOEMD

Tot luitenant-kolonel-kommandant, de [illegible]meester, kommandant der kompagnie kavallerie dier schutter[illegible] gewezen kapitein der infanterie van dat korps *E. A. Sch*[illegible]

Adverten[illegible]en.

Vertrek van de Maandel[illegible]sche Landmail.

De directeur der producten en civi[illegible] magazijnen maakt bij deze bekend, dat op Dingsdag den 26sten d[illegible]r, des namiddags ten één ure, bij het postkantoor te Weltevrede[illegible] gesloten zullen worden de brievenpakketten, bestemd om te wor[illegible] verzonden naar Singapore, en van dáár, per landmail, naar Eur[illegible], zullende de sluiting der postpakketten, bestemd voor Banka, [illegible]embang en Riouw, plaats vinden op Maandag den 25steu dezer.

[illegible] Directeur voornoemd,

DE VEER.

De hoofd-ingenieur van den waterst[illegible]en 's lands gebouwen zal op Woensdag 20 dezer, 's morgens t[illegible] uren ten zijnen kantore aanbesteden ten behoeve der wegen, [illegible]ende van Parapatan langs de zuider defensielijn naar den Tanab[illegible]chen weg, van Goenoeng-Saharie langs de noorder defensielij[illegible]ar Molenvliet en van den weg door de buurt Batoe-Toelies tu[illegible]n Beeren--drecht en den Gang Patjenongan.

a het leveren van 2500 koyangs [illegible]lsteen. *b.* het vervoeren van dat materieel uit de stad naar P[illegible]an, Tanabang, Goenoeng-Saharie en na den Gang Katapan. *c* [illegible]eren en vervoeren naar bovengenoemde plaatsen van 600 k[illegible] puin-

De resident van Batavia maakt b[illegible], dat op Vrijdag 29 April aanstaande, des voormiddags ten 9 [illegible] zijnen kantore eene uitbesteding bij den afslag zal word[illegible]en voor de ontlossing, slooping en overbrenging in 's lands [illegible]plaats te Batavia, der in dit jaar met schepen en in vlotten van Soerabaya ter dezer reede aan te voeren gouvernements houtwerken, waarvan de hoeveelheid kan begroot worden op 10000 stuks.

Vendutien.

Op Maandag 18 April, uithoofde van vertrek, ten huize van den heer *G. Kinder*, op Kramat, van paarden, rijtuigen, meubelen enz.

Op Zondag te voren van 's morgens 9 tot 's namiddags 1 ure voor een ieder te bezigtigen.

Op Dingsdag 19 April, des morgens ten 10 ure, voor 's lands kleeding en provisiepakhuizen, van 4 vaten of 720 amst. ponden beschadigd hollandsch meel, 894 amst. ponden hollandsch gerookt spek, 50 amst, pond thee, 2770 vellen beschadigd javaasch papier, 900 stuks beschadigde ordinaire goeniezakken, 80,875 amst. ponden en 38,625 amst. ponden slechte koffij op de west-indische bereiding, oogst 1851.

Op Woensdag 20 April, voor het entrepôt, à 4 percent vendusalaris, door *John Pryce & Co.*, van het snelzeilende met metaal bekleede en kopervaste driemastschip Francis Whitney, groot 454 gemeten tonnen, thans liggende op de reede van Batavia, met de daarbij behoorende twee ankers en twee kettingen, de drie masten en twee stengen en verdere inventaris van genoemd schip alsmede drie sloepen met riemen, kajuitsmeubelen, provisiën, enz.

En

Door *E. S. Voute*, in het Amsterdamsche Hotel, van diverse meubelen, glas- en aardewerken, pleet- en zilverwerken, enz., enz.

Op Donderdag 21 April, voor het kommissiehuis van *Vaupel en Co.*, van 200 vaatjes boter, provisicn en dranken, school-, kantooren schrijfbehoeften, 1 kist fariniershoeden, handdoek en servettengoed, eenige oxhoofden bordeaux wijn en cc. 100 picols klapperolie in vaten van cc. 4 picols.

Op Vrijdag 22 April, door *E. S. Voute* in het Amsterdamsch Hotel van de restant meubelen, op de vendutie van Woensdag 20 dezer, onverkocht gebleven; en om 11 ure precies, het huis genaamd het *Amsterdamsch Hotel* en erf.

En

Voor het commissiehuis van *John Pryce en Co.*, tegen 4 pCt. vendusalaris, van eene partij beschadigde en andere lijnwaden, klapperolie, enz., enz.

Op Zaturdag 23 April des morgens ten 10 ure, in het lokaal der Beurs, voor rekening van het gouvernement, van eene hoeveelheid van 40,000 Mexikaansche dollars, en zulks bij kavelingen van 1000 stuks.

En

Door *E. S. Voute en Co.*, op de Beurs, na afloop der gouvernements veiling van diverse bij wege van executie achterhaalde goederen.

Nagelaten Boedels.

Bij advertentie van 8 April 1853 roept de weeskamer te Samarang op allen die iets verschuldigd zijn aan of vermeenen eenige aanspraak te hebben op de boedels van wijlen *Jan Pelder*, *Geertruida Elizabeth Nijs*, weduwe *J. Pelder*, *La Huize*, *Carl Schulze*, *Joseph Johan Reisterer* en *Frans Hornoff*, om binnen drie maanden betalingen of aangiften te doen.

Vertrekkende Personen.

Gobée en familie.

J. Schummelketel.

Mevrouw de weduwe *Vincent*, geboren *Pahud.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 11 *tot en met den* 14 *April* 1853.

Hotel der Nederlanden. H. J. Bollard, van Port-Philip. — Baak van de reede. — Von Römer Sr., Von Römer Jr., van idem.

Hotel Weltevreden. E. H. W. Ubbens, van Batavia. — Kluge, van de reede. — Van Gorkum, van idem. — C. E. Heijdorn, van Bantam.

BATAVIA.

Uit de *Javasche Courant* van heden lezen wij, dat de heer *W. Cores de Vries*, op de meest welwillende wijze heeft te kennen gegeven, volgaarne gelegenheid te zullen verschaffen, om met de stoomschepen tot zijne onderneming behoorende, kosteloos voorwerpen voor de Tentoonstelling bestemd, te doen overvoeren.

— Op den 6den April 1853 is te Soerakarta overleden de pangeran *Notto Poero*, onechte oudere broeder van Z. H. de soesoehoenan. Den volgenden dag is zijn stoffelijk overschot van daar naar Imogirie vervoerd.

NEDERLAND.

's Gravenhage, 21 Februarij. Bij koninklijk besluit van 23 December jl., No. 63, heeft Hd. bewilliging verleend tot het oprigten van eene naamlooze vennootschap: *de Nederlandsche Lloyd*, waarvan aanstaand directeur zal zijn de heer *J. J. A. Santhagens*, te Amsterdam. Onder de deelnemers tot deze vennootschap merkt men in de *Staats-Courant* in de eerste plaats op H. M. de koningin, voor wie als gemagtigde opgetreden is, de heer *W. von Wekherlin*, hoogstderzelver secretaris.

Z. K. H. de prins van Oranje, heeft jl. Zaturdag, ter gelegenheid van den verjaardag van Z. M. den koning, de kostleerlingen te Noordhey des avonds doen onthalen op een keurig souper, ter viering van dien heugelijken dag. De prins woonde zelf dit feest bij.

— Bij gelegenheid van den verjaardag des konings. op eergisteren, hebben de heeren *Perk en Zonen*, bierbrouwers alhier, eenige vaten bier ter beschikking van regenten van het diaconie oude vrouwen en kinderhuis der Nederd. Hervormde gemeente, alsmede van regenten van het Roomsch Katholijke wees- en armhuis gesteld, ten einde op dien dag aan de oude vrouwen en kinderen te worden uitgedeeld.

Haarlem. 20 Februarij. Bij het verlaten der groote kerk, na afloop der Godsdienstoefening van heden mor-

---

[illegible] VAN CASTILLAC. (*vervolg.*)

[illegible]agd! riep hij eensklaps uit, zij [illegible] En hij [illegible] zij! — Zij komen; — dat zijn zij! Hector had [illegible] naar het huis.

— Dat is Mark! [illegible] hij luidkeels: dat is Mark zelf! God zij geloofd! als Mark leeft, dan leeft mijne zuster ook nog.

Hij riep den grijsaard terug, maar deze stoorde zich daaraan niet, stormde de groote deur van het huis in en verdween.

Hector wierp zich op het hek, als wilde hij de ijzeren staven verbrijzelen.

— Zij leeft, riep hij, en dewijl Mark hier is, kan zij er ook wel zijn: Open – open, bij alle duivels! Jan! help mij toch dat vervloekte hek ter neer werpen?

Jan toonde zich veel bedaarder.

— Het is werkelijk Mark, zeide hij; ik heb hem wel herkend, maar haast U toch niet, Mijnheer! daar uit [illegible] besluiten dat onze zuster ook gered is; de ontdek[illegible] van het tegendeel zou U te veel bedroeven. In[illegible] die man zoo getrouw is, als gij hem U voorstelt, [illegible] laat hij [illegible] het bewaken onzer kudden aan [illegible] een jongen over en gaat hij bij een [illegible] heer dienen? Daarenboven, hebt gij niet [illegible] dat hij voor ons bevreesd is?

Die opmerkingen hitste het koortsachtige ongeduld van den oudste nog meer aan; hij hing letterlijk aan den ketting der schel en schreeuwde onophoudelijk uit al zijne magt om open te doen.

In het huis scheen eene buitengewone beweging te heerschen; vlug vlogen schaduwen voorbij de vensters en een gerucht van stemmen deed zich over het voorplein heen, tot bij de bezoekers hooren. Maar eindelijk opende zich toch de deur en twee lakeijen, in prachtige liverij en met kandelaren in de hand, rigtten hunne schreden naar het hek. Zij werden gevolgd door een rijk gekleed en welgemanierd jong mensch, die voorzeker de heer des huizes moest zijn, en zonder hoed of degen in alle haast kwam aanloopen om de reizigers te ontvangen.

Zoodra hij dat zag, hield Hector van Castillac op met schreeuwen en scheen beschaamd zich zóó door zijne driften te hebben laten wegslepen,

— Broeder Jan! vroeg hij dezen vlug, kent gij dien edelman?

— Neen, ik heb hem nooit gezien.

— Naauw had hij uitgesproken, of de heer des huizes was digt bij hen en hielp zelf, dewijl de lakeijen niet vlug genoeg waren om te openen, het zware hek op zijne hengsels ronddraaijen; vervolgens groette hij de vreemdelingen met eene uiterste wellevendheid.

— Treedt binnen, Mijne heeren, zeide hij en zijt welkom. Te nieuw Castillac zoo wel als in het oude, hebt gij het regt om met de meeste toegenegenheid en eerbied ontvangen te worden.

De beide broeders stonden verwonderd over deze vriendschappelijke ontvangst, waarvan zij de oorzaak niet konden begrijpen. Terwijl de heer de la Brottiere hen binnen leidde, stamelde de oudste eenige woorden tot verschooning over het helsch rumoer, dat hij zoo even gemaakt had.

— Gij hebt geene verschooning noodig, Mijnheer van Castillac! antwoordde de heer van het kasteel, niet zonder eenige aandoening te toouen; ik ken uwe ongelukken en weet het uit welke edele bronnen die drift haar oorsprong nam. Maar treedt binnen, als ik U verzoeken mag; misschien vindt gij hier een troost, waarop gij niet rekendet.

Terzelfden tijd leidde hij hen eene prachtige zaal binnen, schitterend verlicht met zilveren kandelaren. De bedienden zetten stoelen gereed en vertrokken op een wenk huns meesters. Jan vleide zich dadelijk in een vergulden armstoel neer, zijne oogen verwonderd in het rond slaande, maar Hector weigerde, in weerwil des aandrangs van den heer de la Brottiere, te gaan zitten.

— Mijnheer! zeide hij; ik ben van erkentelijkheid doordrongen voor uw verpligtend onthaal, maar dewijl gij onze ongelukken schijnt te kennen, zult gij, zonder

gen, heeft een aankomende knaap, tamelijk welgekleed, de vermetelheid gehad, om een diepen greep te doen in een der zakjes van heeren collectanten, die aan den uitgang van het gebouw ter inzameling van liefdegaven geplaatst waren. Terwijl hij zijne hand, met grof zilvergeld gevuld, terugtrok, poogde men hem vast te houden, maar hij wist zich los te rukken, door het gedrang heen te komen, en met zijn buit het hazenpad te kiezen.

Gelijk men weet, werd er juist eene buitengewone inzameling van liefdegaven gedaan, ten behoeve van een elders te stichten kerkgebouw.

's Gravenhage — Men zal zich herinneren, dat er vroeger meermalen sprake is geweest van het afbreken der zoogenaamde Gevangenpoort, alhier, met het tweeledig doel, om een gebouw, dat op velen, om enkele daaraan bondene herinneringen, eenen onaangenamen indruk maakt, te doen verdwijnen, en tevens, de stad door verbouwing en verbreeding op dat punt, te verfraaijen. Of dit doel door het afbreken bereikt zou worden, scheen twijfelachtig. De sloping der poort zou bezwaarlijk de herinneringen, die zij opwekt, hebben doen verdwijnen, en zoolang de woningen, welke zich langs den Vijver, van het Buitenhof tot de plaats uitstrekken, moeten blijven, zou het wegbreken der Gevangenpoort geene noemenswaardige verfraaijing hebben opgeleverd; bovendien werd op het behoud van dit oude gebouw dat, omstreeks zes eeuwen geleden, tegelijk met het luisterrijke paleis van den Roomsch-koning, graaf Willem II, werd gesticht, en daarvan een deel uitmaakt, door menige oudheid-minnaar prijs gesteld. Ook waren er, die, uit het oogpunt van kunst, de poort gaarne, bepaaldelijk in haren oorspronkelijken vorm, bewaard zagen.

Naar wij vernemen, is de zaak dezer dagen andermaal bij het gouvernement in behandeling genomen, en op voorstel van den minister van binnenl. zaken, door den koning beslist, dat de Gevangenpoort behouden zal blijven, en even als in der tijd met het slot te Muiden het geval is geweest, voortaan, door het departement van binnenl. zaken als *historisch gedenkteeken* beheerd en onderhouden zal worden.

— Volgens berigt van den fung. directeur van politie in Gelderland, is op 8 Febr., ter gelegenheid van eene gehouden hertenjagt, door de drijvers in het Spruldberbosch gevonden: een reeds tot merkelijke ontbinding overgegaan, en grootendeels door het roofgedierte afgeknaagd lijk van een manspersoon, dat aan de kleederen en nabij hetzelve staande kruiwagen genoegzaam is herkend voor dat van zekeren Hermanus Arends.

— Men schrijft van het eiland Urk, dd. 16 Februarij: Op Zondag den 13den dezer zag men van ons eiland een beurtschip op een mijl afstand te midden van het ijs. Zonder naar eenig te geven sein te wachten, begaven zich 6 wakkere personen in eene reddingboot (ijslooper) en baanden zich, door en over het ijs een weg, naar genoemd schip, om aan hetzelve de noodige hulp te verleenen, hetwelk bij hunne aankomst bleek te zijn, het beurtschip van Amsterdam naar Harlingen, kapt. A. de boer, die des vrijdags namiddags van Amsterdam was vertrokken. verscheidene passagiers aan boord had, en zich door het ijs in het grootste gevaar bevond.

Vijf personen werden door hen medegenomen, welke eerst den volgenden morgen ten 11ure, alhier behouden aankwamen.

Onmiddelijk begaf zich daarop eene tweede reddingboot naar gemeld schip, en werden door haar heden namiddag wederom vier personen aan wal gebragt. Toen begaven zich weder twee reddingbooten naar het schip, om dit, zoo er eenige mogelijkheid toe bestond, in de haven te brengen of de nog aan boord zijnde vier passagiers en de equipage van het beurtschip, te redden, aangezien het vaartuig in het grootste gevaar verkeerde.

Na vele en onvermoeide pogingen is het schip heden avond aan den oostkant van het eiland gebragt (op de oude visschersreede van Urk), en zijn de overige passagiers aan wal gekomen. Morgen zal men trachten het schip in de haven te brengen.

ENGELAND.

Een telegrafisch berigt van Dublin van 15 Februarij deelt mede, dat de stoomboot *Queen Victoria* op de kust van Howeth is vergaan. De kapitein en meer dan honderd passagiers zijn verdronken. Het overige der passagiers en ekwipage is door de stoomboot *Ros Common* opgevischt.

Zie hier eenige nadere omstandigheden omtrent dat noodlottig voorval.

De stoomboot *Queen Victoria* had maandag ll. Liverpool verlaten met 100 dek en 6 à 8 hutpassagiers; de uit suiker bestaande lading was belangrijk te noemen. De vaart was gelukkig tot 's middags ten $2^1/_4$ ure toen de boot op de rotsen ter hoogte van Horoth Light-House werd geworpen. De machinerie viel in elkander en 20 minuten daarna zonk het vaartuig, waarvan men slechts de punten der masten zag. Van de 5 in allerijl gestrekene sloepen, kentelden door de haast en verwarring drie om, welke een groot aantal ongelukkigen in de diepten medesleepten. De in het gezigt zijnde stoomboot *Roscommon* begaf zich naar de plaats van het ongeluk en redde 45 personen; 8 anderen hadden zich op de rotsen gered.

De stoombooten *Iron Duke* en *Prince Albert* zijn onmiddelijk derwaarts gestoomd, doch hebben geen menschelijk spoor meer gevonden. De kapitein, de 2de en 3de stuurlieden en de 1ste en 2de machinisten zijn onder het getal der verdronkenen.

— *Londen*, 16 Febr. Men leest in de de *Naval and Military Gazette*, onder den titel: *Verdediging van Londen.*

Het fort Tibury wordt, ingevolge de deswege gegeven bevelen in goeden staat van verdediging gebragt. Eene geheele kompagnie artillerie onder het bevel van vijf officieren is er in gekaserneerd. Tot dus verre eene militaire gevangenis verandert het van bestemming, uit hoofde dat fort wordt aangezien als een der gewigtigste punten van verdediging van Londen, indien deze stad onverhoeds aangetast mogt worden,

— Lord *Clarendon* heeft den 21sten Febr. bezit genomen van het Ministerie van binnenlandsche zaken. Zijn lordschap is 53 jaren oud en was vroeger lord-luitenant van Ierland, afgezant te Madrid en president van het bureau van koophandel. Lord *John Russell*, minister zonder portefeuille, behoudt zijne plaats in den raad, en zijne voornaamste bezigheden zullen bestaan in het besturen der debatten in het huis der gemeente.

— Lord *Cowley*, afgezant te Parijs is benoemd tot grootkruis van de Bath-Orde, ter belooning zijner diplomatieke diensten.

— *Londen*, 24 Febr. Men vermeldt het overlijden van den Bisschop van Lincoln *John Kaye*. Het bisdom van Lincoln is een der armsten van het vereenigd koninkrijk en deszelfs jaarlijks inkomen bedraagt slechts £ 4000:—: (*f* 48,000.—). Niettemin is het een der oudsten en deszelfs oprigting heeft in 625 plaats gehad. Ook heeft het zes lord kanseliers aan de Britsche Monarchie opgeleverd.

DUITSCHLAND.

Weenen, 18 Februarij. Het door den baron v. *Bruck* te Berlijn gesloten handelstractaat, is thans definitivelijk door Oostenrijk en Pruissen geteekend, en wel voor den duur van 12 jaren. Dit is de belangrijkste tijding, die de dag van heden levert. Het lijdt dientengevolge geen twijfel meer, of de geschillen, die tusschen beide landen met betrekking tot de tolkwestie bestonden, zijn vereffend. In een der artikelen van het tractaat wordt gezegd, dat Oostenrijk trachten zal, om alle andere Duitsche staten tot hetzelve te doen toetreden en in het bijzonder de gecoaliseerde regering te Darmstadt.

— De keizer heeft bevel gegeven tot het aanleggen van eene telegrafische linie tusschen Agram en Zara, welke linie den 1sten Mei aanstaanden zal moeten voltooid zijn. Daardoor wordt eene communicatie daargesteld tusschen Weenen en de kusten van Dalmatië, hetwelk ten gevolge zal hebben, dat de Noordelijke en Westelijke gedeelten van Europa voortaan de berigten uit den Levant 48 uren vroeger zullen ontvangen, dan zulks tot dusver geschiedde.

Frankfort, 18 Februarij. Het door onderscheidene bankiers en kooplieden ontworpen plan, om hier ter stede, eene soort van bank of kas te stichten, tot het doen van voorschotten aan kooplieden en fabrikanten, is door den senaat goedgekeurd.

— Volgens mededeeling uit Hanover, zou de koning als voorwaarde van zijne toetreding tot het handelstractaat tusschen Oostenrijk en Pruissen, gesteld hebben de definitieve hernieuwing van het tolverbond, in deszelfs geheelen omvang. In dit geval zijn er nog vele zwarigheden uit den weg te ruimen, alvorens het tot eene eindelijke schikking zal komen. Het is blijkbaar, dat Hanover in deze aangelegenheid onder den invloed van Oostenrijk en de Zuid-duitsche regeringen handelt en slechts in gemeenschap met deze tot een tolverbond met Pruissen zal toetreden.

— Te Beijeren zal de tegenwoordige ligting voor het staande leger uit 13000 man bestaan; deze manschappen zullen reeds den 1sten Maart e. k. in dienst treden.

— De *Vossische Zeitung* verzekert, dat de werken aan de vaste brug over den Rijn, bij Keulen, deze lente een aanvang zullen nemen. De minister van koophandel wil deze reusachtige brug gaarne tegen het einde van 1853 voltooid hebben.

FRANKRIJK.

Een door den *Moniteur* medegedeelde staat betreffende den invoer in de maand Januarij, toont, vergeleken bij dezelfde maand in het vorige jaar, eene vermindering aan. De invoerregten over die beide tijkvakken zijn namelijk gedaald van 10 millioen tot iets minder dan 9 millioen. Er is echter niet de minste grond, om hierin een ongunstig verschijnsel voor de industrie en den koophandel te zien. Volgens het verslag van den minister van finantien, zijn bovendien de openbare inkomsten gedurende de maand Januarij met 8 millioen vermeerderd.

— Men wil, dat de staatsraad zich ijverig bezig hou[dt] met het budget, dat binnenkort aan de wetgevende ve[r]gadering zal aangeboden worden. Het zal, volgens g[e]loofswaardige geruchten, op verlangen des keizers, ee[ne] groote vermindering ondergaan, waartoe de meeste m[i]nisters zich in alle opzigten bereidvaardig hebben g[e]toond. De heer *de Persigny* heeft hun reeds het voo[r]beeld gegegen, door aanmerkelijke concessiën toe [te] staan op een der gewigtigste takken van zijn depart[e]ment — den landbouw.

Het budget van het ministerie van policie zal daarent[e]gen, door de benoeming van kantonnale commissariss[en] van policie en verdere reorganisatie eene vermeerderi[ng] ondergaan van 500,000 francs.

Onder de artikelen, wier invoer het meest vermi[n]derd is, behooren katoen, wol, steenkolen, metale[n,] suiker en koffij.

Daarentegen zijn over het algemeen de uitvoerartik[e]len toegenomen. Er zijn er wel eenige onder, die ee[ne] vermindering hebben ondergaan, zoo als wijn, brand[e]wijn en katoenen stoffen; maar de zijdewaren, woll[en] stoffen, bereid leder, mode artikelen, geraffineerde su[i]ker, porcelein, mecanieke werken, enz. hebben daare[n]tegen eene vrij belangrijke vermeerdering ondervonde[n.]

Het dagblad *l'Univers* is thans in zijn ijver zoo v[er] gegaan, dat het zich zelfs de vijandschap op den h[als] heeft geladen van geestelijken, die vroeger sympat[hie] voor hetzelve gevoelden. De dagbladen deelen een ma[n]dement van den aartsbisschop van Parijs mede, waa[rin] den leeken niet alleen uitdrukkelijk verboden word[t] zich op dit blad te abonneren, maar het zelfs te lez[en.] Deze maatregel moet het onmiddelijke gevolg zijn v[an] de pogingen van den bisschop van Viviers, die, van e[en] voorstander, een hevige bestrijder van *l'Univers* gewo[r]den is.

De heer *Veuillot*, hoofdredacteur van *l'Univers*, he[eft] zich niet lang bedacht, wat in deze netelige omstandi[g]heden te doen. Hij is reeds naar Rome, om tegen d[e] aanvallen van alle zijden, de ondersteuning van d[en] paus te verwerven. Wanneer hem dit mogt gelukke[n,] zal hij zeker den sterksten steun voor zich hebben; do[ch] daar dit niet waarschijnlijk is, is zijne positie hagcheli[jk.]

— Men verzekert, dat de bankiers *Laffitte en Gu[s]taaf von Rothschild* gisteren morgen naar Turin z[ijn] vertrokken, ten einde van het ministerie Cavour de co[n]cessie te verkrijgen van den Fransch-Sardinischen spoo[r]weg. Daar een gedeelte van dien weg, en wel die v[an] Turin naar Suza, reeds afgestaan is aan eene Engelsc[he] maatschappij, zoo is het waarschijnlijk, dat onder [de] nieuwe concessie alleen begrepen zal worden de w[eg] van Chambéry naar Grenoble, over het Zwitsersche gro[nd]gebied. Zwitserland heeft daarbij een groot belang; [de] bankiers te Genève laten zich dan ook bijzonder da[ar]aan gelegen liggen.

ITALIE.

Te Milaan is den 13den, in weerwil van de genom[en] gestrenge maatregelen, in de Domkerk een man, ge[du]rende de leerrede, met een dolk vermoord. Onder [de] personen, die aldaar bij den jongsten opstand in hech[te]nis zijn genomen, bevinden zich ook eenige vrouwen [en] jongens van 15 jaren, die bij de barrikaden brandew[ijn] voor de oproerlingen tapten.

MONTENEGRO.

Uit Montenegro wordt gemeld, dat de grensbewo[ners] van Kuci beloofd hebben, dat zij de Turken zullen a[an]grijpen; hetzelfde beloofden de bewoners van Piperi [en] Verda. De bevolking van Grahovo ziet verlang[end] eenen aanval van de Montegrijnen op de Turken te [ge]moet.

— De geruchten nopens het oprukken van twee R[us]sische legerkorpsen, naar de Turksche grenzen, wer[den] tot dusver door niets bevestigd.

Kunsten, Wetenschappen, Landbou[w,] Nijverheid, Land- en Volkenkunde

De productie der zilvermijnen.

Overgenomen uit het Dagblad: Le Siècle.

Het zilver, als metaal beschouwd, verkrijgen wij me[est] al uit de streken van Amerika, die onder den equ[ator] gelegen zijn. Voor zoo ver wij weten bezit geen l[and] zulke rijke mijnen van dit metaal als de provin[cies] Zacateras, Guanascuao, Catorco, Pasco en Potosi in P[eru.] Echter leveren de slaten Guadaloupe, Guerrero, Mex[ico,] Pueblo en Oajaco in Mexico, ontzaggelijke hoeveelhe[den] daarvan op, die nog van jaar tot jaar toenemen.

Wij hebben onlangs de opbrengst der mijnen [van] Coniano in Chili opgegeven. Wij willen thans, [door] eenige niet minder afdoende cijfers, diegenen onzer st[aat]huishoudkundigen gerust stellen, die zich een sch[rik]beeld maken van de geweldige goud-opbrengst van [Ca]lifornië en Australie. Het schijnt ons toe inder[daad]

---

twijfel, mij wel willen vergeven, dat ik enkel daaraan denk. Wees daarom zoo goed, oogenblikkelijk mijn oude dienaar, Mark Pitou, dien wij uw huis hebben zien ingaan, hier te doen komen, want hij alleen kan ons inlichtingen geven, waarvoor ik al wat ik bezit prijs heb.

— Ja, ja, schreeuwde Jan, de schelm verbergt zich, maar hij moet het ons zeggen, welk gebruik hij van ons vertrouwen gemaakt heeft.

— Mijne heeren! Mark heeft in niets misdaan en gij zult er weldra het bewijs van hebben. Doch waarom hem te roepen, daar ik, even goed als hij, U die inlichtingen geven kan?

— Gij, mijnheer? vroeg Hector, zoudt gij ons iets omtrent den treurigen dood onzer zuster kunnen mededeelen?

— Omtrent haren dood? En wie zegt U, Mijnheer! dat zij dood is?

— Groote God, is het mogelijk?

— Zij leeft, Mijne heeren! Zij is welvarend, gelukkig en gij zult haar ongetwijfeld spoedig terug zien.

Op het hooren dier verblijdende woorden waggelde Hector. Hij bezat meer zielskracht tegen de smart, dan tegen de vreugde. Zijn broeder haastte zich hem te ondersteunen en den welwillenden gastheer stonden de tranen in de oogen.

— Men heeft ons dan bedrogen? hervatte Jan. Valeria is dan niet levendig in den toren van Castillac begraven geweest?

— De daadzaak, is maar al te waar, doch men had er moeten bijvoegen, dat eene krachtdadige hulp dadelijk is toegesneld om haar te redden. Gedurende drie dagen werkten meer dan honderd arbeiders, onder de leiding van eenen bekwamen Ingenieur om het zand weg te ruimen. Toen men eindelijk den toren indrong, scheen het ongelukkige meisje dood te zijn; Mark zelfs, hoezeer veel sterker dan zij, was op het punt wegens gebrek aan lucht te stikken. Maar dank zij der zorgen, welke men hen toewijdde, beiden herleefden.

— God zij geloofd, riep Hector uit, zijne oogen vol vreugde ten hemel slaande; dan hebben toch mijne onvoorzigtigheid en eigenliefde aan niemand het leven gekost. Het verlies van mijn fortuin, de vernieling van het kasteel mijner voorvaderen, mijne wonden, mijne vernederingen, mijne gevangenschap, niets van dat alles haalt bij de smartelijke gedachte, dat ik den dood mijner lieve zuster zou hebben veroorzaakt. Eeuwig zij hun die hen gered hebben, mijne dankbaarheid toegewijd.

— Op mijn woord als edelman, zeide Jan, als naar gewoonte nog verder gaande dan zijn broeder; ik zou ze wel allen willen omhelzen, al waren het ook ploerten en schoften, den een nog erger dan den ander.

— Misschien zal een hunner, die het zijne heeft toegebragt om de jonkvrouw van Castillac te redde[n,] weldra die gunstige gevoelens herinneren, zeide de h[eer,] zonder dat echter Hector of Jan het bem[erkten,] opgetogen als zij waren, hoe zijne stem beefde [van] aandoening, toen hij die woorden sprak.

— Mijn waarde buurman, mijn waardige gast[heer,] hernam de oudste derzelven, innig hen de hand d[ru]kende; vergeef mij mijne onbescheidene vragen, [maar] waar is de freule van Castillac op dit oogen[blik?] Welk verblijf heeft zij, na dat noodlottig voorval [ge]vonden? Welke vrienden zijn haar ter hulpe ge[sneld?] Helaas! ik ken er zoo weinig.

— En evenwel hebben zij haar niet in den st[eek ge]laten, zeide de la Brottiere, eenigzins verlegen. [Maar] vergun mij, Mijne heeren! in uw belang zelven, [de]zen avond niet op al die vragen te antwoorden[. Gij] zijt uitgeput van vermoeidheid en hebt voorz[eker de] overblijfselen van het kasteel bezocht, alvorens [uwe] schreden herwaarts te wenden. Gij hebt dus he[den] genoeg smartelijke aandoeningen ondervonden. [Sta mij] toe U te herinneren dat het uur van rust geko[men is,] en men zal U naar eene kamer geleiden, welke [gij] zamen zult betrekken, want ik vermeen, dat het [smar]telijk voor U zou zijn, U, na zoovele wederw[aardig]heden, nu reeds weder te scheiden. Beveelt, [gij zijt] hier meer meester, dan ik zelf. Morgen zal ik [U de] inlichtingen geven, welke gij verlangt, maar wees[t]

bewezen te zijn, dat zoo de hoeveelheid goud, die in omloop is, snel toeneemt, de hoeveelheid zilver, nagenoeg in dezelfde verbouding vermeerdert.

Uit de verslagen der maatschappij voor de statistiek in Mexico, blijkt wel is waar, dat de zilvermijnen van dat land welligt in den laatsten tijd niet zooveel opbragten, als zij voor eene eeuw of langer opleverden, en zeer zeker dat zij nog niet alles opbrengen wat men van haar aantal en mineralen rijkdom zou kunnen verwachten. Maar dit is het gevolg van den prijs van het kwik, dat vóór de ontdekking der goudmijnen in Californië, tot 130 dollars per centenaar was opgevoerd, terwijl bijv. in 1778, dat metaal, hetwelk volstrekt onontbeerlijk is voor de afscheiding des zilvers uit zijne natuurlijke alliages, voor een oogenblik tot 40 dollars per centenaar daalde.

Omstreeks het begin der vorige eeuw steeg de prijs van het kwik tot 100 dollars, en het werd toen onmogelijk andere mijnen te exploiteren, dan die welke den rijksten erst opleverden. Telkens wanneer de prijs van dat metaal daalde, nam de opbrengst der zilver-aderen toe, en wel zoo dat in het jaar 1802, de uitvoer van zilver in staven, enkel uit de haven van Vera Cruz, eene waarde had van 48 millioen dollars of 240 millioen francs.—De opbrengst der mijnen was zoo aanzienlijk dat, behalve de uitgevoerde hoeveelheden, in de verschillende munten van Mexico, van het jaar 1784 tot 1805, voor eene waarde van 477 millioen dollars of nagenoeg 2400 millioen francs aan geld kon geslagen worden.

Sinds de ontdekking der cinnaber-mijnen in Californië, is de prijs van het kwik, dat in de zilvermijnen gebruikt wordt, gedaald tot 60 à 70 dollars per centenaar, terwijl de metallurgische wetenschap te gelijker tijd zoodanige vorderingen heeft gemaakt, dat de onkosten van verbruikte kwik bijna niets zijn. Men kan tegenwoordig hetzelfde kwik onderscheidene malen gebruiken. Als het geamalgameerd is met het edele metaal, kan men het zoodanig praecipiteren, dat het op nieuw, met een ander gedeelte van den erst geamalgameerd wordt. Die ondekking opent eene geheel nieuwe toekomst voor de exploitatie der zilvermijnen.

Het grootste gedeelte der zilvermijnen van Mexico was onlangs door de eigenaars geheel onbewerkt gelaten, omdat zij geen genoegzaam kapitaal, voor de exploitatie bezaten. Zij hielden daarom toch niet volstrekt op, hunne producten in de geldwereld te brengen; zij zijn zoo rijk, dat de behoeftige bewoners in de nabuurschap den grond slechts behoeven om te werken of de broze steenklompen aan stukken te slaan, om daaruit zuiver metaal te verkrijgen, dat zij op de markten van Ajuchitlan, Mescala en Machero gaan verkoopen. Sommige mijnen leveren tot 84 oncen zuiver metaal op 100 ponden erts; andere, die zilverhoudend lood bevatten, geven slechts drie oncen edel metaal op 100 ponden erts, en deze leveren toch nog groote voordeelen aan den mijnwerker op. Men heeft berekend, dat de opbrengst der mijnen van Mexico, niettegenstaande den ongelukkigen toestand waarin dat land verkeerd, sinds verscheidene jaren jaarlijks met 15 procent toeneemt, zoodat zij in zeven of acht jaren moet verdubbeld zijn.

Volgens de statistieken van Mexico, is de waarde der edele metalen, welke in de munten van dat land tot geld geslagen zijn, gedurende een tijdsverloop van 113 jaren, van 1690 tot 1803, gestegen tot 1,354 millioenen dollars of ongeveer zes milliards 270 millioen francs, waarvan slechts $1/_{20}$ goud was. Dit is tweemaal het bedrag der metaalwaarden welke, in Frankrijk in omloop zijn en omstreeks de helft van hetgeen de beste statistici opgegeven hebben als de circulatie van de geheele wereld.

Maar dit is niet alles; behalve de mijnen van Chili, Mexico en Peru, kan men ook die van Japan noemen, welke welligt in rijkdom bij de eerstgenoemden niet achter staan. De Hollanders bragten eertijds uit Japan groote hoeveelheden zilver mede, afkomstig uit de mijnen van Sado, Kenisma, Bingo en Sourouma.

De middelen, waarvan de Japannezen zich bedienen ter afscheiding van dit metaal, zijn weinig bekend, maar wij twijfelen er niet aan, of, zoodra het den Amerikanen zal gelukken den slagboom weg te nemen welke den toegang tot dat land aan de Europeanen belet.—nieuwe wijzen zullen worden ingevoerd, welke de opbrengst der mijnen van dat land aanvankelijk zullen vermeerderen. Behalve de hoeveelheden zilver, welke uit de gewesten aan gene zijde van den oceaan tot ons komen, leveren de loodmijnen van Engeland, Spanje, Pruisen en het overige Europa, jaarlijks voor eene aanzienlijke som daarvan op. Sinds men met voordeel de kleinste stukjer zilver, in het lood aanwezig, heeft kunnen afscheiden, door het te behandelen volgens de manier door den heer *Pattinson*, omstreeks het jaar 1827 uitgevonden, en die berust op het verschil in warmtegraad waarop gesmolten lood en gesmolten zilver vast worden, heeft men het lood en zelfs de slakken kunnen uitsmelten, die slechts eene zoo gering hoeveelheid van het edele metaal bevatten, dat het niet der moeite waardig was haar op de oude wijze te behandelen. Men treft in Engeland looderts aan, dat 60 oncen zilver per Engelschen centenaar bevat, en de scheiding der twee metalen geschiedt nog met voordeel als het lood slechts twee of drie oncen zilver op de 100 ponden bevat.

Engeland moet op dit oogenblik ontzaggelijke hoeveelheden zilver opleveren; wij gelooven echter niet, dat er eenige officiële rekening gehouden wordt van alles wat men afscheidt uit de mijnen van Yorkshire, Durham en Cumberland. Alleen weten wij dat alles thans in den kroes geworpen en in den handel gebragt wordt, zonder dat het het geringste spoor van zilver bevat. Die tak van nijverheid heeft aan de oevers van de Tyne zulk eenen hoogen graad van volkomenheid bereikt, dat duizende tonnen lood jaarlijks uit Spanje derwaarts gezonden worden, om te worden geraffineerd, dat is om de geringe hoeveelheid zilver welke het bevat, daar uit af te scheiden. Dit gaat zoo ver, dat er tegenwoordig een voordeel in gelegen is, de slakken, door de Romeinen bij Almeira op hoopen geworpen, weder in den smeltkroes te doen, het metaal dat zij nog bevatten daaruit af te zonderen, om het daarna naar Engeland te zenden, waar men de middelen kent om er nog eene aanzienlijke hoeveelheid zilver uit af te zonderen.

De verhouding tusschen de waarde van het goud en het zilver heeft aanmerkelijk afgewisseld naar gelang van de tijdstippen en de plaatsen; het zou ook niets nieuws zijn dat men de goudproductie een tijd lang sterker zag toenemen dan die van het zilver. Dat verschil in de verhouding van de productie is herhaalde malen aangewezen; nu eens stond de productie van het zilver tot die van het goud als 40: 1, als 46: 1. De gewone opbrenst van het een en het ander leverde geen merkbaar verschil op, toen die verhoudingen veranderden. In het oude Griekenland was de proportioneele waarde als 15 af 10: 1; het verschil ontstond uit den grooteren of geringer en overvloed der producten, welke de mijnen van Attica opleverden of uit de invoeren van goud uit Azië. Te Rome stond de waarde van het zilver als 12: 1, soms slechts als 7: 1. Dit hing af van den grooteren of geringeren buit welke de plunderende legers dier tijden medebragten. In Engeland stond, voor de ontdekking van Amerika, de waarde van het zilver als 12 somtijds als 10: 1. Sinds dat tijdstip is die waarde in de beschaafde wereld blijven staan tusschen 17 en 14: 1. Wij vinden volstrekt geene reden om te denken, dat die verhouding materiëel veranderen kan door de tegenwoordige opbrengst der zilver-en goudmijnen."

Advertentiën.

Op de Vendutie van Woensdag 20 April 1853, in het Entrepôt, zal nog worden verkocht eene partij OUD BLADKOPER, afkomstig van het Nederlandsch Schip *Elisabeth Antonia*, voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan, (274)

Op de Vendutie van Vrijdag den 22sten April 1853 zullen nog worden verkocht 95 zakken RIJST en eene partij ZEILOEK. (275)

BOEKVERKOOPING

Op Donderdag, 21 April aanstaande des avonds ten 7 ure in het lokaal *de Harmonie* door de ondergeteekende van eene uitmuntende collectie boekwerken, geïllustreerde Engelsche plaatwerken, klassieken, atlassen en kaarten en verdere artikelen, breeder vermeld in den catalogus, gratis verkrijgbaar bij

(268) VAN HAREN NOMAN.

VERKOOPING van Regtsgeleerde Werken.

In het begin der maand Mei zal door den boekhandelaar *H. M. van Dorp* te Batavia publiek worden verkocht,

eene aanzienlijke verzameling van Regtsgeleerde Werken

van vroegeren en lateren tijd.

De catalogus is op franco aanvrage gratis verkrijgbaar. (257)

Advertentie.

De geannonceerde vendutien in het Amsterdamsche Hôtel zijn tot eenen nader te bepalen dag uitgesteld.

(270) E. S. VOUTE, *Makelaar.*

BESSEN-GENEVER

Expresselijk voor dit climaat vervaardigd, zacht van smaak, die zijne oorspronkelijke geur en frischheid volkomen bewaard heeft, in kistjes van een dozijn flacons verkrijgbaar bij

(269) BRANDON & MEIJER.

De ondergeteekenden hebben onlangs uit Europa per het schip *Sagitta* ontvangen

Gedempte Zwartsel.	Meny.
Yvoor Zwart.	Spaansch Groen.
Drooge Zwartsel.	Gemalen & ongemalen Krijt.
Mineraalzwart.	Loodwit.
Gum Elastic Vernis.	Gekookte & ongek. Lijnolie.
Wit Vernis.	Diamanten Pennen.
Bruin Vernis.	Glazenmakers Diamant.
Blanke Vernis Olie.	Maatstokken.
Bruine Vernis Olie.	Hanggrendelsloten.

Alsmede 2 stellen Steenen Rijstmolens, heele en halve Hollandsche Leggers en 1 Tent-Toerwagen, verkrijgbaar bij

(261) GEBROEDERS BEYNON.

In Commissie Ontvangen

Eene Factuur Knoop- en Vloszijde, Borduurwol, Zijden Koord en Veterband, Zwarte-, Witte- en Stalen Gitten, diverse soorten Naalden, Knooppennen, Borduurgaas, Galanteriewaren en Kramerijen.

(276) A. VAN OMMEREN & CO.

GELDEN op Hypotheek en Borgen

in leen te bekomen. Te bevragen met franco brieven bij

(255) H. M. VAN DORP,

VERHUISD

Van Tana Abang naar Noordwijk, in het huis vroeger bewoond door den Heer *Olyve*.

(263) Dr. EISINGER.

TE HUUR

Een huis, gang Patjanongan. Adres

(259) N. COUDRAY, *Molenvliet.*

TE HUUR

Een huis gelegen in de Beerendrechtslaan, adres bij

(262) A. THIEBAULT.

TE HUUR

Om met 1°. Mei e. k. te aanvaarden, het huis thans nog bewoond door den Heer *John Pryce*, gelegen op het Koningsplein, Zuidzijde, te bevragen bij

DE O. I. MAATSCHAPPIJ VAN ADMINISTRATIE & LIJFRENTE. (Kantoor *Batavia.*)

(264)

LEES HIER.

Te koop een half aandeel in eene Suikerfabriek in de Residentie Passoeroean te bevragen bij

(265) H. KALICHER. *qq.*

Wegens vertrek te koop een handchais met een span Macassaarsche paarden, te bevragen bij

(256) MUNDER.

Wissels op *Amsterdam, Rotterdam* en *London*

Bij

(267) C. BAHRE & G. KINDER.

Wissels op *Nederland*

bij

(258) DE WEERDT, RUYL & Co.

Feest-Vreugde.

I. *De Ancona's Bruilofts-Gedichten* bij alle gelegenheden.

II. *Bruilofts-Toasten* voor den beschaafden stand.

III. *Feest-Toasten* voor idem.

IV. *Nieuwe Feest-Vreugde*, verzameling van liederen en toasten.

V. *Uitgezochte Verzameling* van gezelschapsliederen,

Deze uitmuntende boekskens worden à *f* 2,— per exemplaar, of *f* 10,— het geheele stel (franco per post *f* 12,—) afgeleverd bij

(266) VAN HAREN NOMAN.

---

in afwachting daarvan verzekerd, dat de positie uwer zuster [illegible] uwer waardig is.

— [illegible] hernam Hector, gij hebt te veel of te weinig [illegible] bezweer het U, heb medelijden met mijne bittere smart. Noch mijn broeder noch ik kan gevoegelijk van uwe gastvrijheid gebruik maken, indien gij onzen geest niet ontlast van alle onzekerheid omtrent het lot onzer dierbare zuster.

— Morgen, mijn heeren! morgen, stamelde de heer de la Brottiere, blijkbaar verlegen; maar ik smeek het U, verschoon mij voor dezen avond. Buitendien moet ik U verlaten; ik mag eene persoon, die mij naauw aan het hart ligt en zich in een smartelijken toestand bevindt, niet langer van mijne tegenwoordigheid, welke zij zoo noodig heeft, berooven.

Werkelijk hoorde men in eene naburige kamer doffe stemmen en gesmoorde zuchten. Eensklaps opende zich eene deur en eene oude vrouw trad binnen, die eenige woorden aan het oor van den heer de la Brottiere uitte.

— Ik kom — ik kom, antwoordde hij angstvallig; zeg haar toch, dat zij verstandig is, alles gaat goed en ik ben oogenblikkelijk bij haar . . .

De oude vrouw boog en vertrok. Hector begreep dat het onwellevend zou zijn, zijnen gastheer nog langer op te houden.

— Mijnheer de la Brottiere, hernam hij, niet zonder eene sterke poging op zich zelven, ga waar uwe pligten U dringend roepen. Vergeef ons op uwe beurt, dat wij U zoo lang hebben opgehouden; maar het ongeluk maakt iemand zelfzuchtig en ongelukkigen bezitten voorregten . . . Vaarwel dan en tot morgen; dank voor uwe goede narigten en mogen diegenen, welke wij nog van U zullen vernemen, ons even zeer verheugen.

— Ik hoop ten minste, dat gij er U niet over zult vertoornen, antwoordde de jeugdige heer van het kasteel, bedeesd.

Hij schelde en er verscheen een bediende.

De la Brottiere gelastte denzelven de heeren van Castillac naar hunne kamer te geleiden, wenschte hun een goeden nacht, drukte hun de hand en verwijderde zich haastig.

De bediende bragt de broeders door een gedeelte van het groote huis, tot in eene fraaije kamer met twee ledikanten, alwaar alles tot hunne ontvangst was gereed gemaakt. Eene welwillende voorzorg had in al hunne behoeften voorzien; een helder vuur knapte in den schoorsteen en op een tafeltje stonden koud vleesch, eenige flesschen ouden wijn en andere ververschingen ten hunne dienste. Indien Hector en Jan niet de overtuiging hadden bezeten, dat men een half uur te voren nog niets van hunne komst geweten had, zouden zij hebben kunnen gelooven, dat zij reeds lang verwacht werden. De bediende vertrok, na zijne diensten welke echter niet aangenomen werden, te hebben aangeboden, en de beide reizigers konden zich eindelijk vrijelijk hunne opmerkingen mededeelen.

Hoewel uiterst vermoeid, haastten zij zich toch niet om te gaan slapen. Hector bleef peinzen en Jan, groot minnaar van het stoffelijk welzijn, plaatste zich in een gemakkelijken leuningstoel aan een hoek van den haard, en ledigde met smaak en langzaam een der flesschen ouden Medoc, ter zijner beschikking gesteld.

— Waarlijk, Mijnheer van Castillac, zeide hij vergenoegd, onze gastheer is een waardig edelman. Welk innemend voorkomen! Welke onovertreffelijke manieren! Ons oud Gascogne alleen kan zulke edellieden voortbrengen. En zijn huis, wat is dat schoon ingerigt. Bij mijn ziel! men zou zijn geheel leven wel in dien overvloed en in die rust willen doorbrengen.

— Gij hebt gelijk, Broeder, antwoordde Hector; de heer de la Brottiere is beleefd, hartelijk en zijn onthaal zoodanig, als wij in den verdrietigen toestand, waartoe wij vervallen zijn, nauwelijks konden hopen.

(*wordt vervolgd.*)

WARNASARIE,
Indisch Jaarboekje.

De ondergeteekende heeft de eer H.H. letterkundigen in deze gewesten beleefd uit te noodigen, hem hunne bijdragen, voor den zevenden jaargang van dit boekje, zoo spoedig mogelijk aan het adres van de Heeren *Lange & Co.* te Batavia, te willen toezenden.

BUITENZORG, *April* 1853. *De Redacteur.*

(260) Mr. L. J. A. TOLLENS.

Het stoomschip *Java* zal van hier vertrekken naar Samarang op Dingsdag den 26 dezer des morgens ten 8 ure, en van Samarang herwaarts op Zondag den 1 Mei aanstaande.

De passage van hier naar Samarang, en omgekeerd, blijft bepaald op *f* 100,— voor een passagier der eerste klasse, en voor de reis heen en terug in eens betalende *f* 175.—.

Er zullen aan boord geene dranken worden verstrekt dan tegen betaling aan den hofmeester.

Nadere informatien ten stoombootkantore.

BATAVIA, 16 *April* 1853.

(272) MACLAINE, WATSON & Co.

PENINSULAR & ORIENTAL STEAM NAVIGATION COMPANY.

Het stoomschip *Shanghae* blijft alhier verwacht van Singapore op den 19 dezer en zal na een kort oponthoud door vertrekken naar Sydney en tusschenliggende plaatsen.

Nadere informatien bij

de Agenten,

(273) MACLAINE, WATSON & Co.

NEDERLANDSCH-INDISCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

De ondergeteekenden maken bekend dat het Gouvernement met die Maatschappij eene overeenkomst heeft getroffen, om gedurende één jaar het stoomschip *Java* te bezigen voor het overbrengen der mailpakketten van hier naar Singapore via Muntok en Riouw en wel bepaaldelijk voor de halfmaandelijksche mail, te beginnen met aanstaande maand wanneer het vertrek der boot bepaald is op Woensdag den 11 Mei des morgens vroegtijdig.

Volgens voorloopige bepaling zal het vertrek der halfmaandelijksche mail gedurende dit jaar omstreeks den 10 of 11 der maand plaats hebben.

De passage is geregeld als volgt:

Voor passagiers der eerste klasse, van hier naar Singapore *f* 200,—, voor de reis *heen* en *weder*, in eens betalende *f* 350.—.

Van hier naar Muntok *f* 100,—, voor de reis *heen* en *terug* als boven *f* 175,—.

Van hier naar Riouw *f* 180,—, idem als boven *f* 315.—.

Van Muntok naar Riouw *f* 80,—.

» » » Singapore *f* 100,—.

» Riouw » » *f* 20,—.

Kinderen beneden de tien jaren betalen halve vracht, beneden de twee jaren zijn die vrij.

Aan boord worden geene dranken verstrekt dan tegen betaling aan den hofmeester.

Er worden aan het kantoor geene passage billetten afgegeven dan op vertoon en na afgifte van zijne reispas.

Nadere informatien ten kantore van

BATAVIA, 16 *April* 1853. *de Directeuren,*

(271) MACLAINE, WATSON & Co.

Scheeps-Berigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Naar.*
April ...12	Amerikaansch	Fanny Forester	P. C. Peterson	Batavia		Boston
» ...—	Bremer	Herder	J. F. von Hagen	»	11 April	Nederland
» ...—	Engelsch	Jacatra	F. Aiton	Sydney	4 Maart	Batavia
» ...—	Nederlandsch	Stad Utrecht	F. P. J. Jaski	Batavia	8 April	Amsterdam
» ...—	Engelsch	Reliance	D. Kanawar	Singapore		Glasgow
» ...—	Americaansch	Dolphini	J. C. Sloyt	»		Boston
» ...13	»	John Werder	J. M. Lattle	Canton		New-York
» ...—	Engelsch	Rajasthan	J. A. Woad	Hongkong		Port-Philip
» ...—	Amerikaansch	Rave	Henry	Manilla	23 Maart	New-York
» ...—	Nederlandsch	Luciparės	J. Kloppenburg	Batavia	12 April	Amsterdam
» ...—	Engelsch	Margaret West	W. Bauman	»	— »	London
» ...—	....	Nicoline	C. H. Vallesen	»	— »	Amsterdam
» ...—	Amerikaansch	John Say	P. Howland	Manilla	10 Maart	New-York
» ...14	Engelsch	Sir Bevais	H. F. Appleton	»	— »	Sydney
» ...—	Deensch	Otto	W. C. Gronnebeek	Hamburg	26 Nov. 1852	Singapore
» ...—	Engelsch	British	C. Daum	Hongkong	20 Maart	Liverpool

Aangekomen Schepen te *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Van.*	*Datum.*	*Agenten.*
April ...12	Nederl. Indisch	Lachmadij	Said Ahabsij	Cheribon	8 April	
» ...13	Engelsch	Jacatra	Aiton	Sydney	4 Maart	Adam en co.
» ...—	Nederl. Indisch	Kim Tekseng	Tjong Seng	Samarang	1 April	
» ...—	Americaansch	Kepler		Port-Philip		Paine, Stricker en co.
» ...15	Engelsch	Bombay	Dixon	Makassar		Hunter, Houghton en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia.*

Datum.	*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Naar.*
April ...13	Nederl. Indisch	Z. M. stooms. Batavia	luit. t/z 1 kl. van der Moore	Singapore
» ...—	» »	Hap Heen	Naridien	Samarang
» ...14	Nederlandsch	Gouv. schoener Niobe	Van der Wedden	Banka
» ...—	»	Java's Welvaren	Boelhouwer	Samarang
» ...—	Nederl. Indisch	Tay Liong	Tan Thonghay	Tagal
» ...—	Engelsch	Flora Kerr	Paul	Singapore

In lading liggende Schepen te *Batavia.*

Valg.	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerder.*	*Bestemming.*	*Agenten.*
Nederlandsch	Gertrude	Lourens	Nederland	Reijnst en Vinju
»	Elisabeth Antonia	Schippers	in reparatie	Haager en Schuurman
»	Sagitta	Leeuwen	Samarang en Soerabaya	de Weerdt, Ruyl en co.
»	Gesina	Burggraaf		»
»	Ternate *	Cars		van Ommeren, Rueb en co.
Nederl. Indisch	Tjaij Goan	Tan Teksoeij		
» »	Segaffie	Sech Draham	Samarang en Soerabaija	Coulster
» »	Tadjil Moeloet	Sech Bahasoan	Soerabaya	»
» »	Fiedha Rachman	Sech Belfagie	Samarang	»
» »	Lachmadij	Said Habsy	Palembang	»
» »	Kim Tekain	Tjong Seng		
» »	Djilanie	Sech Alie		
» »	Oeij Sinjo	Kwik Samiang		
» »	Mercurius	Walter		
» »	Balhair	Mohamad Arip	Banjermassing	
» »	Naga Laut	Winter	Samarang	John Pryce en co.
Engelsch	Columbine	Spencer	Cork	Maclaine, Watson en co.
»	William Rennie	Silke		»
»	Glendaragh	And. White	Cork	Pitcairn, Syme en co.
»	Odessa	Berriman	London	W. Anderson, Tolson en co.
»	Jacatra	Aiton		Adam en co.
»	Bombay	Dixon		Hunter, Houghton en co.
Amerikaansch	N. B. Palme	G. B. Lower	New-York	Paine, Stricker en co.
»	Frances Whitney	Silver	in reparatie	»
»	Kepler			»
Hamburgsch	Ferdinand	Groot	Nederland	Pandel en Stiehaus
»	Johann Caesar	Hortenboeker		Metzendorff, Wilmans en co.

De Nederlandsche Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met het N. I. schip *Naga Laut,* de heer *F. O. Marchall.*

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Eng. schip *Magaret West,* de jonge heer *C. H. Cristal.*

Met Z. M. stooms. *Batavia,* de heeren *Nauman en 1 bediende. — de Leeuw en 1 bediende.—O. van Rees en familie en 1 bediende.—Bloemenwaanders en 3 bedienden.—J. van Bosstraten en familie en 2 bedienden.—A. Waitz.—J. J. Duykers en echgenoot en 2 bedienden.—T. E. Remij en 2 bedienden.—H. Smitt en familie en 3 bedienden.—mevr. A. M. Rant Tood.—11 Europesche matrozen.—1 Europesche militair.—4 Arabieren en 2 bedienden.—1 Chinees.—15 Gecondemneerden,*

Met het Ned. schip *Lucipares, Vier gepasporteerde militairen.*

Handels-Berigten.

De wekelijksche Gouvernements veilingen van Spaansche Matten hebben plaats gevonden tot de navolgende gemiddelde prijzen:

April 16 1853. 40000 Mexicaansche met den Arend *f* 2.64½ zilver.

Aanvoer.

Van Samarang per N. I. schip *Mercurius* kapt, J. H. Walter. *Gouvernements* goederen.

Van Pecalongan per N. I. schip *Oeij Sinjo* gez. Kwee Samijang

1172⁷⁹/₁₀₀ pic. suiker. 242⁸¹/₁₀₀ do. do, 34 st. led. tonnen. *Paine, Stricker en co.*

899⁸⁸/₁₀₀ pic. tabak. 10 corg. kleedj. 7 krandj. houtskolen. 12 ps. led. vaten. *Oeij Jie.*

Van Sijdneij per Eng. schip *Jacatra* kapt. Aiton agt Adam en co

Van Samarang per N. I, schip *Nagalaut* kapt. Winter

50 doodkistplanken 391 st. balken. *John Pryce en co,*

Uitvoer.

Naar Tagal per ned. ind. bark *Thaiiong* gez. Tan Henghaij.

400 sp. matten. 4 kn. madapoll. 1 kistj. brandewijn. 2 hammen. 2 kistj. man. sigaren. 1 ton gest. gandaries. 1 japan kistj. *de Gezagvoerder.*

Naar Nederland. via Samarang per Ned. schip *Java's Welvaren* kapt. Boelhouwer.

50 pic. sapanhout. 50 do. rotting. *Paine, Stricker en co.*
2505 do. suiker. *B. Kopersmit en co.*

Naar Nederland via Samarang en Soerabaija per N. schip *Sagitta* kapt. Lieuwen.

4 coll. provis. 80 kn. manufact, 1 do. modewaren. 1 doos epaulettei. 25 ks. venster glas. 1 do. muziek instrument. 1 kt. geweren 1 kt. boeken. 1 do. koek. 46 ks. likeur. 25 do. rhijnwijn. 23 do wijn. 3 kn. banket en suikerwerk. 2 oxh. azijn. 35 ks. likeur. 1[illegible] vs. boter. 25 kn. bier. 600 keld. genever. 4 kisten gewigten [illegible] do. kramerijen. *aanb. gebl. lad. v. Nederl. best. v. Samarng.*

1 kistj. gaas. 1 do. modewaren. 1 do. divers. 1 do. confituren. 21 vs. boter. 10 kn. manufact. 2 do. provivien. 12 do. koopm. schap[illegible] 30 do. 5 mn. bier 5 do. men. water. 2 keld. 6 kisten provis. 1 do. wijn. 1 do. glaswerk. 2 do. porcelijn. 1 kt. hagel 2 do. g[illegible] weren. 111 coll. meubelen rijtuigen. enz. 26 kn. provis. 10 m[illegible] water. 60 vs. boter. 3 ks. ingel. goederen. 25 do. venster glas 32 kn. manufact. 5 do. bier 4 do. divers. 1 do. banket. 1440 ⅌. staafijzer. *aanb. gebl. lad. v. Nederl. v. Soerabaija.*

200 pic. tin. *N. H. M.*

Naar Nederland per Hamb. schip *Cesar Godefrbi* kapt. Behn.

5108 pic. suiker. 5940 do. rijst. 1269 do. do. rotting. 100 legge[rs] arak. 360 pic. zwt. peper. 1 kt. chin. en jap. lakwerk. 1 do. pr[o]vis. 1 do. japansche manden. 3½ do man. sigaren. 3 kn. kramerije[n] 50 pic. lange peper. 66 do. gom dammer. 3 pakk. chin. en ja[p.] goederen. 1 kt. boeken. 5 pic. foelie. 9 do. notenmuscaat *Metzendorff, Wilmans en co.*

1 kt. zijde. 7 coll. jap. lakwerk. en kramerijen etc. *Bakre en Kinder*

1 kist 1 baal. jap. gooderen. *Pandel en Stiehaus.*

Naar Nederland. per Brem. schip *Herder* kapt. van Hagen.

5742 pic. suiker. 104 leggers arak. 60 pic. rotting. 2135 do. rij[st] 78½ do. sapanhout. *Busing, Schroder en co.*

Naar Nederland per Hamb. schip *Nicoline* kapt. Vallesen.

360 pic. gutha percha. 99 kn. gember. 100 do. cassia. *aanb gebl. lad. v. China.*

100 leggers. arak. 2000 pic. rijst. 6497 do. suiker. 55 do. gomelastiek. *Busing Schroder en co.*

1 kt. goud en zilverwerk. *E. M. Gumprich.*

Naar Cheribon en Pekalongan per N. I. brik *Passekan* gez. Tan [illegible] Giok.

5 kn. madapoll. *Sech Salim biu Soenkar.*

14 kn. madapoll. 4 do. lavender water. 2 potten ghie. 175 ps. [illegible] matten. 2 do. goud do.. *Sech Said Maget.*

36 kn. madapoll. *Said Aloewi Satrie.*

4 vn. koolteer 1 kt. diversen. *John Pryce en co.*

1 blik gas. 2 kn. do. 1 do. glaswerk. 1 pakj. papier. *v. Ommeren, Rueb en co.*

2 kn. wijn. *de Gezagvoerder.*

1 kt. tabak. *B. Kopersmit en co.*

200 staven ijzer. 12 bossen do. 2 pedatie assen. 1 pak zagen. 1 k[t.] manufact. 1 do. lanthaarns. 1 do. glasruiten. 1 do. castor olie. [illegible] do. papier. *Berenstein.*

6 kn. wijn. *Simonet.*

2 kistj. provis.. 1 kt. hoeden. 2 vaten bier. 1 kistj. sago. *van d[en] Broek en co.*

Naar Samarang per N. I. brik *Hap Heen* gez. Naridien.

8 pak goenij zakken. *B. Kopersmit en co.*

100 keld. genever. 1 kt. absijnth 1 kt. gedr. vrucht. 1 do. 1 p[...] tret. *Vaupel en co.*

6 ks. roodewijn. 1 pak vermicell. en macaronie. 1 kt. mosterd. [illegible] *Platon.*

300 keld. genever. 10 ankers azijn 5 doz. portwijn. 2 do. likeur. [illegible] kn. sigaren. 1 pot gort. 3 mn. aardewerk. 5/2 vaten meel. 1 [illegible] groentens 1 slijp steen. 1 kt. scheepsbehoeften. 1 blok 2 kn. m[eu]bel. 4 tafels. 12 knapen. 2 speeltafels. 2 canop. tafel 4 banken [illegible] cousoles. 4 nacht spiegels. 5 do. tafel. 4 kasten. 4 chin. stoel[en] *John Pryce en co.*

9 stel koffers 25 kn. bier. *Pandel en Stiehaus.*

5 vn. eng. bier. 16 kn. provis. 12. amer. stoelen. *v. d. Broek. en [co.]*

Naar Singapore per eng. schip *Flora Kerr.* kapt. W. Paul.

374 coll. kat. goederen 1 do. speelkaarten. 93 do. touwwerk. 1 [illegible] scheepsblokken. 4 do. kramerijen. 60 md. aardewerk. 6 vn. [illegible] waren. 1 kt. linnen goederen. 150 ton. steenkolen. *aanb. g[ebl. lad.] v. Glasgow.*

1 kt. kramerijen. *v. Ommeren, Rueb en co.*

2 kt. doeken en sarongs. 2 pak lamppitten. *Tjia Hok.*

70 pic. gomelastiek. *MacLaine, Watson en co.*

13 bn. drills. *Paine, Stricker en co.*

200 ks. brandewijn. 24 vs. azijn. *E. H. Goring.*

~~9½ pic. triepang. 6½ do. [illegible] Lie Maij.~~

2 kn. indigo. *Metzendorff, Wilmans en co.*

13 pic. buff. hoorns. *Pitcairn, Syme en co.*

2 kn. bat. doeken. *Mocht. Awal bin Joas.*

57 st. sp. matten. 6 do. eur. doeken. 8 do. kat. sarongs. 1 do. [illegible] sen. 1 doz. kat. doeken. 7 ps. buitenz. sarongs. 1 roll. chin. [illegible] *Sech Said.*

Naar Soerabaija en Macasser via Samarang per N. I. steomschip *Ambon* kapt. Bergner.

Voor Macasser.

1 kt. papier. 1 blikk. koker papier. *v. Haren Noman.*

2 ks. kop. spijkers. 1 vat. zwd. teer. 2/4 wijn. *Vaupel en co.*

3 kn. kramerijen. *Pitcairn, Syme en co.*

29 do. lijnwaden. *W. Anderson Tolson en co.*

3 do. manufact. *de Weerdt, Ruyl en co.*

1 kt. zijde. *Bahre, en Kinder.*

Voor Soerabaija.

3 kistj. boeken. 1 do. papier. *v. Haren Noman.*

6 kn. cambricks. 2 bn. ong. katoen. 24 kn. gedr. do. 8 do. [illegible] doeken. *McEwen en co.*

5 kn. gedr. katoen. 2 bn. damast. *Burt, Myrtle en co.*

1 kistj. en 1 tromm. provisien. *v. d. Beek.*

2 kn. gedr. katoen. *Hunter, Houghton en co.*

44 kn. naaigaren. 37 do. lijnwaden. 60 do. do. *Adam en co*

1 rol, papier. *v. Haren Noman.*

6 kn. kain pandjang. 1 pak was. *B. Kopersmit en co.*

2 bn. kat. goederen. *Burt, Myrtle en co.*

2 bn. laken. 1 kt, sarongs. 1 do. jaconet. *Pandel, en Stiehaus.*

1000 sp. matten. *Tjia Kiokbie.*

Voor Macasser,

3/4 pijp. madera. 2 mn. beschuit. 1 kt. schoenen en muilen. 2 [illegible] kapleder. *Hughan en Muller.*

Voor Soerabaija.

2 wagens met toebehooren. *Adam en co:*

1 kt. zijde stoffen. *Campredon.*

4 kn. ijs. 1 do. lampen. 1 do. glazen. 1 do. keuken. 1 do. [illegible] *Berne.*

5 keld. lijnolie. 1 kan terpentijn do. 4 blik verf. 8 rol matt[en] [illegible] kn. dranken. 1 do. lampen. 3 vn. bier 3 hanglampen. 1 [illegible] azijn. 1 kt. sla-olie. *John Pryce en co*

1080 ps. sp. matten. *Sech Awab Joas.*

2000 do. idem. *Sech Avat Joas.*

en *Gouvernements* goederen.

Naar Nederland per eng. schip *Margaret West* kapt. Bauman.

251⁷⁹/₁₀₀ pic. sapanhout. 2293 st. buffel huiden. 5640 pic. rij[st] do. rotting. 455 do. zwt. peper. 30 st. buff. hoorns. 100 pi[c.] damm.. 5 do. foelie. 24 do. notenmuscaat. 16 do. buff. hoorn[s] do. gomelastiek. 1420 do. suiker. 4 kn. jap. tafels 2 do. [illegible] werk. *Martin, Dyce en co.*

1 kt. jap. mandwerk *E. W. King.*

2 do. do. goederen. *MacLaine, Watson en co.*

11 ks. zeep. *aanb. gebl. lad. v. London.*

Théâtre Français de *Batavi[a]*

Direction de M. HONORÉ COUERT.

LUNDI, 18 *April* 1853.

Représentation Extraordinaire.

DONNÉE AU BÉNÉFICE DES MALHEUREUX DE [illegible]

Donnée sous les auspices de MM. les membres de la Commission d[...]

ABONNEMENT ET ENTRÉES DE FAVEUR GÉNÉRALEMENT SUSPEN[DUS]

Une première représentation de la reprise de

ANNE DE BOULEN,

Grand opéra en 3 actes, musique de Donizetti.

Au second acte de cet ouvrage paraître un décor nouvelle[...] ment peint par M. van Kinsbergen.

Gedrukt te *Batavia*, bij W. BRUI[NING]